

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 233/2010-13

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 1. júna 2010 predbežne prerokoval sťažnosť M. H., G., zastúpeného advokátom JUDr. V. H., G., vo veci namietaného porušenia čl. 12 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky, základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a 2 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom a uznesením Okresnej prokuratúry Galanta z 25. marca 2010 v konaní vedenom pod sp. zn. 3 Pv 420/07 v spojení s uznesením vyšetrovateľa Prezídia Policajného zboru, Úradu boja proti korupcii Bratislava z 30. júla 2009 v konaní vedenom pod sp. zn. PPZ-136/BPK-B-2007 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť M. H. o d m i e t a pre neprípustnosť.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 18. mája 2010 doručená sťažnosť M. H. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou v úvode namieta porušenie čl. 12 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a 2 a čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom a uznesením Okresnej prokuratúry

Galanta (ďalej len „okresná prokuratúra“) z 25. marca 2010 v konaní vedenom pod sp. zn. 3 Pv 420/07 v spojení s uznesením vyšetrovateľa Prezídia Policajného zboru, Úradu boja proti korupcii Bratislava (ďalej len „vyšetrovateľ“) z 30. júla 2009 v konaní vedenom pod sp. zn. PPZ-136/BPK-B-2007.

Zo sťažnosti vyplýva, že predmetným uznesením vyšetrovateľa bolo zastavené trestné stíhanie vo veci podozrenia zo spáchania trestného činu porušovania povinností pri správe cudzieho majetku proti likvidátorke spoločnosti H., spol. s r. o., G. Proti tomuto uzneseniu podal sťažovateľ ako oznamovateľ trestného činu sťažnosť, ktorú okresná prokuratúra napadnutým uznesením zamietla ako nedôvodnú.

Sťažovateľ v sťažnosti tvrdí, že okresná prokuratúra svoje rozhodnutie nijako neodôvodnila a nezaoberala sa dôvodmi, ktoré uviedol v sťažnosti. Jej rozhodnutie považuje za arbitrárne, a tým aj nezákonné.

V nadväznosti na uvedené sa sťažovateľ odvoláva na judikatúru ústavného súdu a v závere (v petite sťažnosti) žiada vydať nález, ktorým by ústavný súd vyslovil porušenie základného práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 46 ods. 1 a 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom a uznesením okresnej prokuratúry z 25. marca 2010 v konaní vedenom pod sp. zn. 3 Pv 420/07 v spojení s uznesením vyšetrovateľa z 30. júla 2009 v konaní vedenom pod sp. zn. PPZ-136/BPK-B-2007 s tým, aby bolo uznesenie okresnej prokuratúry zrušené a vec jej bola vrátená na ďalšie konanie. Napokon požaduje náhradu trov konania.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľov. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania.

Podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť nie je prípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv alebo slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov.

Podľa § 31 ods. 1 zákona č. 153/2001 Z. z. o prokuratúre v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o prokuratúre“) prokurátor preskúmava zákonnosť postupu a rozhodnutí orgánov verejnej správy, prokurátorov, vyšetrovateľov, policajných orgánov a súdov v rozsahu vymedzenom zákonom aj na základe podnetu, pričom je oprávnený vykonať opatrenia na odstránenie zistených porušení, ak na ich vykonanie nie sú podľa osobitných zákonov výlučne príslušné iné orgány.

Podľa § 31 ods. 2 zákona o prokuratúre podnetom sa rozumie písomná alebo ústna žiadosť, návrh alebo iné podanie fyzickej osoby alebo právnickej osoby, ktorá smeruje k tomu, aby prokurátor vykonal opatrenia v rozsahu svojej pôsobnosti...

Podľa ustanovenia § 32 ods. 1 zákona o prokuratúre podnet možno podať na ktorejkoľvek prokuratúre.

Podľa § 34 ods. 1 zákona o prokuratúre podávateľ podnetu môže žiadať o preskúmanie zákonnosti vybavenia svojho podnetu opakovaným podnetom, ktorý vybaví nadriadený prokurátor (§ 54 ods. 2 zákona o prokuratúre).

Podľa § 34 ods. 2 zákona o prokuratúre ďalší opakovaný podnet v tej istej veci vybaví nadriadený prokurátor uvedený v odseku 1 len vtedy, ak obsahuje nové skutočnosti. Ďalším opakovaným podnetom sa rozumie v poradí tretí a ďalší podnet, v ktorom podávateľ podnetu prejavuje nespokojnosť s vybavením svojich predchádzajúcich podnetov v tej istej veci.

Podľa § 35 ods. 1 zákona o prokuratúre pri vybavovaní podnetu je prokurátor povinný prešetriť všetky okolnosti rozhodné pre posúdenie, či došlo k porušeniu zákona alebo iného všeobecne záväzného právneho predpisu...

Podľa § 6 ods. 1 písm. a) zákona o prokuratúre je nadriadený prokurátor oprávnený vydať podriadenému prokurátorovi pokyn, ako má postupovať v konaní a pri plnení úloh.

Sťažovateľ tvrdí, že rozhodnutím okresnej prokuratúry, ktorým zamietla jeho sťažnosť ako oznamovateľa trestného činu proti uzneseniu vyšetrovateľa o zastavení trestného stíhania, došlo k porušeniu jeho označených práv podľa ústavy a dohovoru. Vychádzajúc z obsahu sťažnosti (jej petitu) a námietok sťažovateľa ústavný súd konštatuje, že ju treba považovať za neprípustnú.

Jedným zo základných pojmových znakov sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, resp. podľa § 49 zákona o ústavnom súde ako prostriedku ochrany ústavou (alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou) zaručených základných práv alebo slobôd je jej subsidiarita.

Zmyslom a účelom tejto zásady je to, že ochrana ústavnosti nie je a ani podľa povahy veci nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu, ale úlohou všetkých orgánov verejnej moci v rámci im zverených kompetencií. Ústavný súd predstavuje v tejto súvislosti ultima ratio inštitucionálny mechanizmus, ktorý nasleduje až v prípade nefunkčnosti všetkých

ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú. Opačný záver by znamenal popieranie princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu podľa zásad uvedených v § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde (III. ÚS 149/04).

To znamená, že sťažnosť podľa čl. 127 ústavy možno ústavnému súdu podať spravidla iba vtedy, ak sťažovateľ ešte pred jej podaním vyčerpal všetky právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho práva poskytuje. V opačnom prípade je sťažnosť neprípustná.

Súčasťou doterajšej judikatúry ústavného súdu je aj názor, podľa ktorého princíp subsidiarity právomoci ústavného súdu je ústavným príkazom pre každú osobu. Preto každý, kto namieta porušenie svojho základného práva, musí rešpektovať postupnosť tejto ochrany a predtým, ako podá sťažnosť ústavnému súdu, požiadať o ochranu ten orgán verejnej moci, ktorého kompetencia predchádza právomoci ústavného súdu (IV. ÚS 128/04).

Podľa názoru ústavného súdu podnet v zmysle § 31 ods. 2 zákona o prokuratúre a opakovaný podnet podľa § 34 zákona o prokuratúre poskytujú sťažovateľovi účinnú ochranu jeho práv a právom chránených záujmov (vrátane tých práv, ktoré uplatnil sťažovateľ, m. m. IV. ÚS 330/04, IV. ÚS 53/05, II. ÚS 94/06, I. ÚS 112/06). Podnet (opakovaný podnet) zakladá povinnosť prokurátora aj nadriadeného prokurátora sa ním zaoberať, vybaviť ho a spôsob vybavenia oznámiť podnecovateľovi.

Sťažovateľ ani len netvrdil (tým menej preukazoval), že uvedené právne prostriedky nepoužil z dôvodov hodných osobitného zreteľa. Preto zo strany ústavného súdu vôbec neprichádzal do úvahy prípadný postup v zmysle § 53 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Z uvedeného vyplýva, že zákon o prokuratúre poskytoval a stále poskytuje sťažovateľovi prostriedok nápravy – podnet a tiež opakovaný podnet (podľa § 31 až § 36 zákona o prokuratúre), ktorým sa mohol, resp. môže domáhať preskúmania zákonnosti napadnutého rozhodnutia okresnej prokuratúry v predmetnej veci. Uvedený právny prostriedok umožňoval sťažovateľovi dosiahnuť účinnú nápravu vzhľadom na právomoc

krajského prokurátora (prípadne následne generálneho prokurátora Slovenskej republiky) záväzným pokynom nariadiť prijatie efektívnych opatrení v predmetnej veci aj napriek doterajšiemu postupu okresnej prokuratúry, ak by na základe podnetu sťažovateľa došiel k záveru, že označené rozhodnutie okresnej prokuratúry, prípadne postup, ktorý predchádzal jeho vydaniu, bol v rozpore so zákonom.

Sťažovateľ podnet ani opakovaný podnet v zmysle § 31 až § 36 zákona o prokuratúre nevyužil, ale obrátil sa priamo na ústavný súd, v dôsledku čoho bola jeho sťažnosť pri predbežnom prerokovaní odmietnutá pre neprípustnosť (§ 53 ods. 1 v spojení s § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti rozhodovanie o ďalších procesných návrhoch sťažovateľa v uvedenej veci stratilo opodstatnenie, preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

Nad rámec k tomu ústavný súd poznamenáva, že sťažnosť neobsahuje ani všetky zákonom predpísané náležitosti napriek tomu, že sťažovateľ je právne zastúpený advokátom. Úvod sťažnosti a jej odôvodnenie nie je zosúladené s návrhom na rozhodnutie (petitom), ktorým je ústavný súd pri svojom rozhodovaní viazaný (§ 20 ods.3 zákona o ústavnom súde).

Ústavný súd v rámci svojej judikatúry tiež viackrát uviedol, že právo fyzickej osoby na začatie trestného konania voči označenej osobe na základe podaného trestného oznámenia nepatrí medzi základné práva a slobody podľa druhej hlavy ústavy a ani ho nemožno odvodiť z niektorého zo základných práv alebo slobôd upravených v tejto hlave ústavy (m. m. II. ÚS 42/00, II. ÚS 238/02, II. ÚS 43/03, III. ÚS 198/03).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 1. júna 2010